

SLOVENEK

Velja po pošti:

za celo leto naprej . . . K 30—
za en mesec . . . K 2-50
za šestmesečno . . . K 34—
za ostalo inozemstvo . . . 40—

V Ljubljani na doma:

za celo leto naprej . . . K 20—
za en mesec . . . K 2-30
Vse prejemne mesečno . . . 2—

Sobotna izdaja:

za eno leto . . . K 7—
za šestmesečno . . . K 9—
za ostalo inozemstvo . . . 12—

Inserati:

Enostopna politivsta (72 mm široka in 3 mm visoka ali sje prostori)

za enkrat . . . po 30 v
za dva- in večkrat . . . 25
pri večjih naročilih primeren popust po dogovoru.

Poslano:

Enostopna politivsta po 60 v

lahja vsak dan izvesti se-
delje in praznike, ob 2. uri pop.

Redna letna priloga vsaki rok.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopiral se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. — Uredniška telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravišтво je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
poštne hranilnice avstrijske št. 24.787, zneska 28.511,
bom.-hero. št. 7583. — Upraviškega telefona št. 189.

Austria forte.

Na ta izrek, ki ga je bila Italijanom
vtepla jeklena roka Radeckega, se spom-
nimo, ko bomo sedanja zmagovita poro-
čila z italijanskega bojišča.

Sredi 19. stoletja in v naslednjih letih,
ko je habsburški prapor zmagovito plapol-
lal nad italijanskim ozemljem, so morali
Italijani ponovno priznati, da zna Avstrija
močno in mogočno nastopiti. To so izrazili
z besedami: «Austria forte» — Avstrija je
močna. Da, Avstrija je močna in taka mora
tudi ostati! Našemu dednemu sovražniku
moramo topot enkrat za vselej izbiti misel
na našo Gorico, na Trst, na našo Adrijo.
Mirno in varno mora biti poslej na našem
jugu, ob naših glavnih vratih v široki svet.
To bo pa le tedaj mogoče, ako bo Slove-
nec in Hrvat tu doli gospodar na lastni
zemlji, ako bo na tej zemlji izključen vpliv
z «one strani». In to bomo dosegli, o tem
smo trdno prepričani, ker verujemo v na-
še narodno združenje. In preko vseh se-
danjih ovir, preko vsega trnja in trpljenja,
ki ga okušamo do današnjih dni, nam uha-
ja pogled na bodoče lepše dneve, na bodočo
novo Avstrijo, srečno in ponosno domovi-
no srečnih, enakopravnih narodov. Za mi-
lega cesarja in za to sijajno in mogočno no-
vo Avstrijo smo slej ko prej pripravljeni na
vsako žrtev. Zanj se bodo naši hrabri si-
novi borili do zadnjega, zanj bomo tudi
mi doma do zadnjega vršili svojo dolžnost.

Finančni minister objavlja poziv na
podpisovanje 7. vojnega posojila. Nič se ne
bomo pomislili, marveč z navdušenjem in
veseljem bomo dali domovini, kar premo-
remo. Bili so dnevi, ki so morda marsikoga
begali, da ni vedel, kako in kaj bi. Danes,
ko je Italija premagana, ko je naš jug, ko
je Adria zopet pod varnimi krili ponosne-
ga avstrijskega orla, danes, ko smo vsi
Slovenci združeni pod Habsburgom, pač
ne bo med nami nikogar, ki ne bi z vese-
ljem podpisal 7. vojnega posojila, in to v
čim najvišjem znesku, ki ga zmora s svoji-
mi sredstvi.

O varnosti in dobičkanosti naših
vojnih posojil govoriti bi bilo odveč. Po-
drobnosti so razvidne iz uradnih razglasov
in dajejo pojasnila tudi vsi denarni zavodi.
Posebej opozarjamo le na ponovno izjavo
vladne banke, da je izključeno, da bi bili
posestniki vojnoposojilnih vrednostnih pa-
pirjev v Avstriji kdajkoli na slabšem, nego
posestniki drugih vrednostnih papirjev.

Podpisovanje 7. vojnega posojila se
prične 5. novembra, zaključí pa 3. decem-
bra t. l.

Podpisujemo za bodočo novo Avstrijo!
Pokažimo za dejanji, da hočemo živeti samo
v tej državi, da hočemo tej državi dati, kar
potrebuje, zato pa od nje zahtevamo
pravice!

Katastrofa Italije v Benečiji.

Humin naš. — Ves levi breg Tilmenta zaseden. — V enem
tednu dve italijanski armadi uničeni in nad 4000 kvadrat-
nih kilometrov zasedenih.

Humin naš! Latisana naša! Nismo
prčakovali, da bo Humin (Gemoni) tako
hitro padel. Saj je to slovita trdnjava, s
katero je naš najzvestejši zaveznik svo-
jo mejo zavaroval proti nam, iz katere je
poizkušal prodreti po Napoleonovi cesti
čez Celovec proti Dunaju. Prvo vrzel so
razbili v pas huminskih utrdb štajerski
Slovenci. Na vernih duš dan včeraj so
verniki na ljubljanskem pokopališču slišali
strašno gromenje topov. Mogoče so takrat
naši možarji zrušili zadnjo obrambo Hu-
mina, ki je mnogim pobožnim Slovencem
in Slovenkam romarjem, ki so obiskali
Sveto kri, prav dobro znan.

Latisana je varovala med zakaluženo
obaljo in benečansko planoto zadnji že-
lezniški most, ki vodi čez Tilment. Kame-
nit je. Navad našh čet je bil silen. Kar
niso našli Italijanov ujeli (60.000), so jih
pobili.

Na črto Tržič—Gorica—Krmín in Vi-
dem so stopile Borojevičeve čete že pred
dnevi na italijanska tla. Naša krčela že
gospodarja italijanski zemlji do reke Ti-
lmenta popolnoma. Našim avstrijskim vo-
jakom je ta zemlja dobro znana. Prirove-
dovoli so im njih očetje in njih očetov
očetje, kako so se s Piemontem in s Fran-
cozi pretepali na tej zemlji, ki jo je blago-
slovil Bog. Radecki, Benedek, nadvojvoda
Albert, Kuhn: teh imen avstrijski narod,
preprosti ljudje še niso pozabili. Pozabili
niso Benetk, Verone, mične Pištojere, ki
jo je tako lepo opisal rajni Evangelist, Sv.
Lucija, Kustoca, Milan, Novara, kjer so se
bile za tiste čase hude bitke, ki so seveda
v primeri s sedanjo svetovno vojno bile
le male praske. Lah se ni v tistih časih ni-
kjer držal. Dali smo mu Benečansko in
Lombardijo, ker je to zahtevala pravza-
prav visoka politika; a italijansko orožje
ju nam ni iztrgalo.

Čisto drugačno bojišče se predstavlja
vojem zaveznikov, kakor v močvirju v Vo-
liniji, v gorskih soteskah Balkana in na
flanderskih ravanih. Rodovitna, dobro ob-
delana zemlja, dobrih, ohranjenih cest
veliko. Kljub temu ni tako lahko vojaško
napredovati. Polja namakajo jarki in pre-
kopi; reke povsod zapirajo prodiranje.

Pehota mora graditi mostove, da jih pre-
korači. Kljub vsem oviram naša krčela v
najlepšem redu napredujejo. Konjenica in
kolesarji so Lahu trajno za petami. Kolesarji
so tudi s strojnimi puškami močno
oboroženi.

Naš plen je velikanski. Tam, kjer je
nekaj bila naša Borojevičeva soška ar-
mada svoje junaške bitke, ki jim ni enakih
v vojni povestnici, smo zaplenili velike ta-
bore lop, kolodvore, vojne bolnišnice,
skladišča, zaloge, delavnice, brzojavne in
telefonske centrale, nešteto ovijev žice,
električne centrale, postaje žarometov,
vozove, vojne železniške proge, blago za
zgradbo žičnih železnic, mesnice, vojni
kino, topove, avtomobile itd. Italijani so
poizkušali z ognjem uničiti, kar so mogli,
a ni šlo, prehitro je drla naša povodenj s
severa proti jugu.

V tem kratkem času, ko pade naš
Laha, je naša Goriska že daleč za bojno
črto. Strašne postojanke, ki jih je zgradil
Lah v teh šestdesetih mescih, odkar nas
je sosed z juga zahrbito napadel, so ju-
naki s severa kar takorekoč igraje pre-
magali. Ujetih jih je nad 180.000 Italijanov;
nad 1500. petno vseh italijanskih topov
so zaplenili. Druga in tretja italijanska ar-
mada sta premagani. S severa dero naši
voji ob Tilmentu proti jugu. Humin —
padel.

General Foch in Castelnau naj bi
tako želi sporazum, preprečita polom Ita-
lije. Cadorna je v resnici sam sebe pre-
kosil. Trdi, da je izgubil toliko ujetnikov
in toliko topov, da kaj takega v zgodovini
še ni zapisanega, da se v redu umika.
Rekel je, da je tretjo armado rešil, pri La-
tisani so jo pa naši na Vseh svetnikov dan
takorekoč popolnoma ugonobili. Foch je
obiskal italijanski mejdan že pred tedni, a
Francija Italije le ni rešila poloma. Celo
Ameriko skrbi usoda Italije. Državni taj-
nik zunanjih zadev Lansing je poklical k
sebi italijanskega poslanika, ki mu je se-
veda pripovedoval, kar je Lansing že itak
znan, kako da je bil Lah tepen.

Cadorna se je že nastanil v Padovi.
Črto Tilmenta, ki so jo Italijani desetletja

utrjevali proti nam, je izgubil. Vesel bo,
če bo še v stanu, da reši ostanke armade
vojvoda Aosta in generala Capello od Til-
menta proč. Zadnji dnevi so dokazali, da
ne zadrže najmočnejše utrdbe mož, ki so
za kaj. Utrdbe pri Tilmentu, trdnjava
Humin: zgrajeno je vse popolnoma mo-
derno: oklopni stolpi, betonski jarki so se
rušili pod našimi krogli. Kar je še od
teh dveh armad ostalo, pač ni več kos
večjim borbam.

Sporazum se usti, da bo prišel Itali-
janom na pomoč. Na to se ne more veliko
zidati. Francozi in Angleži ne morejo od-
tegniti preveč čet s flanderskega in s fran-
coskega mejdana, ker se jim je bati, da
tudi oni dožive — Tolmin in Latisano.
Amerika leži daleč, Cadorna pa potrebuje
hitro pomoč.

Iz Italije prihaja malo poročil. Ob-
čutje zapeljanega naroda po podkuplje-
nem časopisu si lahko predstavljamo. Ca-
dorni očita, da je italijansko vojsko iz-
dal. «Corriere del Ticino» Cadorna takole
pere: Bajka je, da bi bil Cadorna italijan-
sko vojsko izdal. Resnica je marveč, da
Cadorna ni niti slutil, kako močni da so
bili Nemci, da ni znal, da se ofenzive
udeležijo, ni niti slutil, kje da se bo pričela
skupna ofenziva. Izredna drznost avstrij-
sko-nemškega vojnega vodstva je igraje
strmoglavlila vse italijanske načrte.

AVSTRIJSKO URADNO POROČILO.

Dunaj, 2. novembra. Uradno:

Pri spodnjem in srednjem Tilmentu
smo zopet v stiku s sovražnikom.

Italijanske čete, ki so se še poizkušale
držati, smo vrgli ali jih pobili.

Zavezniki so zopet več tisoč Italija-
nov ujeli.

Ob Beli in v ozemlju ob zgornjem te-
ku Tilmenta napredujejo naše armade ta-
ko, kakor smo nameravali.

Na več točkah smo morali sovražni
odpor zrušiti.

Na drugih bojiščih nobenih važnih
dogodkov.

NEMŠKO URADNO POROČILO.

Od doline Bele do Jadranskega morja levi
breg Tilmenta prost od sovražnika.

Berlin, 2. septembra. Veliki glavni
stan:

Naše armade so ob srednjem in spod-
njem Tilmentu v bojnem stiku s sovražni-
kom.

Italijanske brigade, ki so se na vzhod-
nem bregu reke še držale, smo z napadom
prisilili, da so se morale umakniti ali smo
jih pa ujeli.

LISTEK.

Tvoj prvi god.

Tvoj god, Tvoj prvi god,
ki smo z veseljem zrlj nani,
ki srčno kri bi vpletli vanj,
da bil bi stokrat blagoslovljen,
da bil bi praznik Tvojih dni,
da bil bi višek radosti
Tvoj god, Tvoj prvi god.
Kako je lep! Sijaj neba
nad krono se Tvojo razliva
in milost večnega Boga
nad Tvojim žezlom počiva.
Tvoj prvi god
nebo je samo proslavilo,
Gorica je Tvoje vezilo,
preblagi vladar.

Tako Te ljubi zemlja naša...
Kot dete se po materi oglaš,
vsak kosček klical je po Tebi,
išoč miru in sreče sebi
na Tvojem srcu, v Tvoji roki.
In zemlja ta
je Tvoja vsa...
Kako Ti Soča himne poje,
čestitke so za prvi god...

in pesem zmag hiti med boje
radostno pot.
Kraljica Svetogorska Te pozdravlja,
Te zahvaljuje, blagoslovlja...
Tja preko zlatih solčnih brd,
tja preko holmov, solčnih tri
pred Adrije srebrni prag
hiti povest o Tvoji zmagi
nad zemlje lačnimi sovragi.
Od kraških kremenitih sten,
ki Avstrije so zid jeklen,
od skalnih prodov in bregov
odbija tisoč se glasov:
Vladarjev Ti vladar najblajši,
Ti naš edini, naš najdražji,
slovenske zemlje slednji prah.
Osreči nas, priveži nase
do skrajnih mej, za vedne čase!
Naj s Tabo moli, s Tabo poje
slovenska zemlja,
ki danes je vezilo Tvoje!
M. Elizabeta.

Cesarju Karlu ob Njegovem godu.

Topovi molčijo...
molče govorijo.
Od juga sem se čulo je gromenje
čez noč in dan,
utihnilo nam ljubo je zvonjenje
čez hrib in plan.

Zakaj pa spet pojo zvonovi,
zakaj molče — topovi? —
Ob prvem Svojem godu kot vladar
praznjejš slavni dan — Zmagalec — car!

Prevzel je srca smrtni strah. —
Sovražnik dvignil drzno je roko
in planil na slovensko je zemljo
in bežal je pregnani narod plah —
In vedno hušji bil naval
in širila se grozna so gorišča
in v razvaline sula se svetišča
do tal...
A narod gledal gori je v nebo
in prosil, molil, jokal — oh, kakol!
In vstal si Ti na čelu čet
in dvignil meč in vril pogum
in šel naprej med vojni hrup
naš rod — otet!
Junak zagrabil meč je masčevalca
udaril, plačal — izdajalca.
In bežal je sovražnik — klet!
Razjasnila se spet so naša lica,
da solnci nam se spet Gorica.
Nad njo Kraljica gori tam kraljuje
orožje naše blagoslovlja — se masčuje —
in zmaguje!

Topovi molčijo,
a — srca gorijo!
Oj hvala Ti, naš oče, naš rešitelj,
in prave svobode nositelj!

Drvi naprej naj naša Soča!...

A Tebi? Kaj poklanjamo Ti v dar?

O čuj — vladar:

Vsa naša srca vroča!

Ivan Baloh.

Pesmi Jugoslovanov

ob godu Nj. Veličanstva cesarja Karla.

Franjo Neubauer.

1.

Zapel bi Ti pesem visoko, vladar,
a noč mi rodi jo, goji jo vihar.
Zato ji akordi bolestno ječe
kot debla, ki vihrje nad njimi drve.
Moj spev iz krvi je rojen,
od boli in muk posvečen.
Pa, najsi pogled mi je skrben in rosen,
naj prsi teži mi kot skala bolest,
moj glas ne trepeče, moj spev je ponosen:
junaštva in pravde ga dviga
zavest!

2.

Življenje vihar je, življenje je mir,
gorjá neizčrpni in sreče je vir.
A mi smo zastoj hrepneli iz tuge,
veselje in sreča sta bila za druge!

Od doline Bele do Jadranskega morja je levi breg Tilmenta prost od sovražnika.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 2. novembra zvečer.
In Italije dodaj nič novega.

× × ×

Zasedba Gradeža.

Gradež, 31. oktobra opoldne. (Odobreno poročilo vojnih poročevalcev.) Z morja sem so danes vzeli naši pomorščaki Gradež. Burno so jih prebivalci pozdravljali. Prvi so vkorakali v mesto tržaški mladi strelci, sledili so jim njih tovariši iz Maribora; patrolni čolni so se brzo preko San Pietro Dorio pripeljali. Postalo je povsod živahno, s korandoli so pozdravljali vojake. Glinjav prizor: deček na obrežju zagleda med mornarji svojega očeta; kliče: »Papa! Papa!

Gradež ni med zasedbo veliko trpel. Gostilne niso poškodovane, tudi toplice ne. Čez nekaj ur bi bil lahko Gradež tak, kakršen je bil, če bi prišli gostje.

Včeraj so se Italijani še nahajali v Gradežu, a zelo hitro so se pripravljali na odhod. Ko so od daleč zagledali pionirsko patroljo pod vodstvom poročnika Greyerja, so Italijani hitro ušli. Ker bi jih bili med begom v močvirju konji ovirali, so jih postrelili. Zadnji trenutek so zažgali Italijani veliko tvornico sardin, kjer so imeli svoje skladišče.

Odlično sodelovanje mornarice pri italijanski ofenzivi.

Dunaj, 2. novembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan: Dogodki prvega tedna naše ofenzive proti Italiji, ki so prekašali vse nade, so bili taki, da so izginile vse postarinske prikazni. V teh svetovno povestnico pretresujočih dogodkih se ni opazilo delovanje mornarice, ki ni storila malo. Pomorska letala so se, kakor ona armada, pridno udeleževala poizvedb, ko so se operacije pripravljale; slavno so se jih udeležila. Večkrat so metali bombe na Ronke in na Villaventineta, večkrat so poizvedovali; z ognjem streljanih pušk so podpirali napade pehote pri Novi Vasi. Hrabri letalci mornarice so tudi po 29. oktobrom poleteli daleč v sovražno deželo.

Bombe so metali letalci mornarice na kolodvoru Latisana, Muzzana; na krdela pri Muzzana, Porto Ruaro in pri drugih krajih; letalci so vedno in vedno zmedli pobegle sovražne čete.

Potem, ko so naši vzeli Tržič, so se našim zmagovitim četam mogoče Sdobba baterije s kreplim ognjem ustavile. Presenetljiv napad naših torpedovk jih je prisilil, da so morale utihniti. Italijanom ni bilo mogoče vseh topov razstreliti, kar so nameravali.

Vode in močvirja v lagunah so ovirale naše čete, da niso hitro napredovale proti Gradežu, iz katerega je sovražnik skušal rešiti kolikor mogoče veliko blaga. polnili, ker onemogočujejo dovoz podmorski čolni.

Mornarica je zopet posegla vmes. S križarko »Admiral Spaun« izkrcane čete so se polastile Gradeža in zabranile, da Italijani niso mogli več odstranjevati in uničevati blaga. Sodelovanje pomorskih sil je posebno plen pomnožilo. Strašnih izgub na blagu Italijani ne bodo kmalu izravnali.

× × ×

Humin in Pinzano vzeta.

Dunaj, 2. novembra. (K. u.) Vojni tiskovni stan:

Poraz Italijanov postaja vedno strašnejši. Ker smo vzeli Humin, v pas huminskih utrb so vdrl naši c. in kr. strelci z

navalom že 28. oktobra; ker je padlo vzhodno mostišče Pinzano, gospodarijo zdaj zavezniki celemu vzhodnemu bregu Tilmenta.

V zadnjih bojih s tistimi Italijani, ki so se še branili, smo jih zopet težko porazili. Nemske čete so ujele 50 častnikov, en brigadni poveljnik se nahaja med njimi, in nad 3000 mož.

Pri Latisani smo uničili nekaj sovražnih bataljonov. Uničili smo skoraj popolnoma nekaj bataljonov, ki so se branili v krajih pri Latisani.

Lepo vreme pospešuje operacije.

Latisana osvojena.

Budimpešta, 2. novembra. »Az Est« javlja iz vojnega tiskovnega stana: Mostišče Latisana smo popolnoma osvojili. Zaplenili smo zopet veliko topov in zaloge streliva.

Trije armadni zbori ujeti.

Lugano, 2. novembra. V bojih pri Tilmentu smo ujeli 17., 23. in 18. italijanski armadni zbor.

Cadorna se umakne do Piave.

Berlin, 1. novembra. »Lokalanzeiger« javlja iz Genfa: »Agence Havas« napoveduje, da se bo moral Cadorna umakniti do reke Piave, kjer bodo Francozi in Angleži krili Treviso in Benetke.

Cadorna se opravičuje.

Amsterdam, 2. novembra. Italijansko vojno vodstvo časopisje napada. Cadorna je zdaj objavil v nacionalističnem časopisju izjavo, s katero svoj nastop opravičuje, izjavo, da je znal sovražnik svoje načrte prikriti. Prebil je tam, kjer ni nihče tega pričakoval. Italijansko vojno vodstvo čaka le dohoda francoskih ojač, na kar prične protinapad.

Cadorna odstopi.

Rotterdam, 2. novembra. Na londonški borzi se govori, da je Cadorna kralju dal svoje mesto na razpolago. Kralj si je odločno pridržal.

Angleži svoje baterije rešili.

Bern, 1. novembra. (K. u.) »Nouvelle Correspondence« javlja iz Rima, da so med umikanjem Italijanov Angleži vse svoje baterije rešili.

× × ×

Rezerve na južnem francoskem pripravljene za odhod.

Bern, 2. novembra. Francoski listi poročajo: Vse razpoložljive rezerve na južnem francoskem so dobile ukaz, da morajo odriniti. Sodi se, da je to povelje v zvezi s pomočjo Italijanov.

× × ×

Poulični boji v Spezziji.

Lugano, 2. novembra. V Spezziji so izbruhnile velike revolte. Med sovražniki vojske in vojnimi pristaši so se razvili boji. Nemiri so izbruhnili, ker se je izvedelo po beguncih brigade Spezzia, da je bila porazena druga italijanska armada. Begunci so govorili zelo razburjeni množici. Italijanski in francoski častniki so jih postrelili. Razburjena množica je nato častnike pomorila.

Italija svojo usodo sama zagrešila.

Genf, 2. novembra. »Eclair« pravi, da je general Foch izdelal vse načrte za francosko pomoč. »Echo de Paris« dolži Italijo, da je sama sedanjo katastrofo zadolžila, ker ni ugodila predlogom Lloyda Georgeja glede na boljše zveze italijanske armade. Lloyd George je razjarjen zapustil Rim, ne da bi bil kralja zaprosil za avdienco.

Iz Gorice.

Med tistimi, ki so po begu Italijanov ostali v Gorici, je gostilničar hotela »Posla« z ženo in sinom ter lekarnar Glubich. Ob dohodu naših je plapolala z municijami italijanska zastava iz težke svile. Tam je bil sedež najvišjega poveljstva.

Vse kaže, da je italijansko vojno vodstvo računalo z možnostjo, da bi moralo braniti Gorico v pouličnih bojih. Po vseh cerkvah so zgrajene betonske barikade z visokimi strelnimi linami in ob hišah tako strelski jarki. Okna častniških stanovanj so zamašena z vrečami peska in stanovanja so neposredno zvezana s kletmi. Ceste, ki so bile izpostavljene ognju s Sv. Gabrijela in Sv. Marka, so Italijani zaprli in med cestnim tlakom poganja tam trava.

Po nekaterih cestah je raztresenih polno živil; limone, kava, riž, fižol in grah leži po tleh. Italijani so oplenili trgovine, da bi živila ne prišla v avstrijske roke. Vendar je še marsikaj ostalo.

Cene živilom so bile pod Italijani zelo nizke; tako je stal liter vina 1 liro 5 centezimov. Zanimivo je, da so bile v Gorici naprodaj le vžigalice avstrijskega izdelka. Imena ulic so pustili neizpremenjena, le Franc Jožefov korzo so prekrstili v »Corso Vittorio Emanuele«.

Razen italijanskega kralja je bil obiskal Gorico tudi belgijski kralj in to ravno o priliki cerkvene slovesnosti, ko so Gorici nadeli ime »Sveta Gorica«.

Na jugu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. novembra. Veliki glavni stan:

Severozahodno od Bitolja smo odbili z velikimi izgubami za sovražnika napad sovražnih bataljonov.

Prvi generalni kvartirni mojster: pl. Ludendorff.

Proti Italijanom v Albaniji.

Dunaj, 2. (K. u.) Iz vojnega tiskovnega stana se poroča: V Albaniji so se proti italijanskim četam ob izlivu Vujuše izvedla podjetja, ki so, čeprav napravila narasla reka znatno oviro, nameravani cilj doseglo v polni meri.

Grof dr. Hertling nemški državni kanceler.

Berlin, 2. novembra. (K. u.) Cesar Viljem je odpustil na njegovo prošnjo državnega kancelerja dr. Michaelisa kot državnega kancelerja, predsednika kraljevega pruskega državnega ministrstva in pruskega ministra zunanjih zadev. Podelil mu je verižico velikega križa k redu rdečega orla. Za namestnika je imenovan kraljevi bavarski državni minister grof dr. Hertling.

× × ×

Jurij grof dr. Hertling je rojen 31. avgusta 1843 v Darmstadtu. Študiral je filozofijo in je deloval kot vseučiliški profesor v Monakovem. Iz njegovega peresa je izšlo več del filozofične, historične in socialno-politične vsebine. Dr. Hertling je odločno katoliškega mišljenja in eden prvih mož centra. Leta 1912 je postal bavarski ministrski predsednik.

Grofa dr. Hertlinga slikajo listi kot velikega prijatelja Avstrije. Imenovanju grofa dr. Hertlinga državnim kancelerjem pripisujejo izredno politično važnost. Vsemci že hujkajo proti Hertlingu.

Naslednik grofa Hertlinga.

Monakovo, 2. novembra. (Kor. ur.) Cesar je poveril posle bavarskega mini-

strskega predsednika do sestave nove vlade povzorično pl. Thelemannu, posle zunanjega ministrstva pa državnemu tajniku pl. Lötzu.

Grof Czernin obišče Hertlinga.

Dunaj, 2. nov. (Kor. u.) Zunanji minister grof Czernin odpotuje 4. nov. v Berlin na obisk k novemu državnemu kancelerju grofu dr. Hertlingu.

Boji na zahodu.

NEMSKO URADNO POROČILO.

Berlin, 2. novembra. Veliki glavni stan:

Bojna skupina kraljeviča Rupreta Bavarskega.

Topovski boj na Flandrskem je bil včeraj v obrežju Ysera, posebno pri Dixmuiden, močan. Med gozdom Houthouster in Lysom je sovražnik bojišče obstreljeval. Angleški poizvedovalni sunki so se na več mestih bojne črte izjavili.

Vojna skupina nemškega cesarjeviča.

Ob prekopu Oise-Aisne in na poboku Chemin des Dames se je pričelo topništvo močnejše boriti. Po večernem bobnem ognju so napadle pri Braye močne francoske sile. Njih naval se je pred našimi črtami krvavo zrušil.

Prvi generalni kvartirni mojster pl. Ludendorff.

NEMSKO VEČERNO POROČILO.

Berlin, 2. novembra zvečer. Wolffov urad: Na Flandrskem živahno streljanje. Ob Yseru smo, ne da bi nas sovražnik opazil ali oviral, zadnjo noč svoje črte prestavili z gorske fronte Chemina des Dames.

V noči na 1. novembra so naši letalci z uspehom napadli London in angleške obrežne kraje.

Francosko uradno poročilo.

31. oktobra. Končne številke od nas tekom ofenzive od 23. do 27. oktobra ugrabljenih ujetnikov in topov so naslednje: 11.257 ujetnikov, med njimi 237 častnikov, 180 topov.

Uspeh na zapadni fronti.

Berlin, 2. Wolffov urad poroča: Podjetje pri Bezonsvauu in novi nemški uspehi v gozdu Chaume so se sedaj še povečali. Preizkušene gardne čete so osvojile francoske järke ob Vaux-Kreuze v širini 1200 metrov in globočini 300 metrov. Po uspešni pripravi z artiljerijo in metalci min so naše hrabre napadalne čete udrele v sovražne črte in privedle nad 200 ujetnikov. Francozi so s štirimi protinapadi obupno poskušali zopet vzeti izgubljene järke, pa niso ničesar dosegli, marveč imeli krvave izgube.

Turški parlament.

Carigrad, 1. novembra. Zasedanje parlamenta so danes na slovesen način otvorili.

Turški prestolni govor.

Carigrad, 2. novembra. (Kor. ur.) Pri otvoritvi parlamenta prebrani prestolni govor poudarja uničujočo zmago nad Italijani na soški fronti in izraža trdno upanje, da bodo turške armade sovražne bojne sile, ki so zasedle turško zemljo v Mezopotamiji in na Kavkazu, pregnale čez mejo. Poudarja, da je sultan z največjo simpatijo sprejel papežev predlog, naj bi se napravil konec prelivanju krvi. Politični odnosi Turčije z zavezniki pridobivajo vsak dan na prijateljstvu in odkritosti in tako utrjujejo medsebojno zaupanje. Prestolni govor konča: Brez vsakega dvoma je, da bo Turčija v boju na življenje in smrt vstajala do konca.

Nemirna Rusija.

Predparlament.

Petrograd, 2. novembra. (K. u.) Pri otvoritvi predparlamenta je Miljukov med največjim nemirno uvedel debato o izjavi zunanjega ministra Tereščenkina. Miljukov je izjavil, da je za politično razsodišče, skrčenje oboroževanja in za parlamentarno kontrolo nad diplomacijo, vendar ne da bi šla ta kontrola do odkritega izdajstva, kakor zahteva, da se tajne pogodbe takoj objavijo. Formulo glede pravice narodov, da si sami napravijo svojo bodočnost, sprejme, vendar ne v taki obliki, kot jo je predlagala skrajna levica. Miljukov je napadal rusko demokracijo, ki je poslabšala položaj Rusije in se je končno klanjal Franciji, Angliji, Srbiji, Rumuniji in Italiji, ki prejema udarce, ki so bili namenjeni za Ruse ter Ameriki, ki bo poslala v Evropo nove hrabre legije.

Mednarodna cerkvena konferenca.

Stockholm, 2. (K. u.) Nadškof Sodenblen v Upsali potrjuje poročilo lista »Daily News« o nameravani mednarodni cerkveni konferenci v Upsali v začetku decembra.

Bogastva nam dal je razkošnega Bog: naš travnik je sočen in senčnat je log, vodice šumljajo ob bregu cvetočem, a trgajo tudi ga v toku deročem.

Ah, trgali drugi so našo zemljo, udirali vanjo z nasilno močjo bolj kruto kot vode peneče, bobneče, pehali od mirne in tihe nas sreče.

× × ×

Morja ponosnega ravan leži kot silen velikan. Globoko, sinje mu okó strmi po zemlji in v nebo. V prostornem domu čuje in misli mirne snuje.

Naenkrat se zgane, s srditostjo plane, hrumi in se meče zdvijano, besneče. Kot noč je teman, kot péklo strašan.

Roké razprostira, da silna bi moč objela mu skalo in vrgla jo v noč! —

Ti naše Jadransko morje! Če mirno si ali zdvijano, ponosno je náte srce

in čuva te zvesto, udano. Krasota studencev, potokov in rek, ti naša si, naša ostaneš na vek! Ve šumice svetle, dolinke sanjave, gorá osivele in gole ve glave, vi grički, kjer cerkvic pozvanja nebroj, in vabi in kliče v svoj sveti pokój, ves dom naš prostrani, prekrasni, ti raj si nam zémeljski, časní!

× × ×

Ah, gleda mi oko okrog in vidi — blisk in kril! Uho posluša: bojni rog povsodi se glasi.

Dvoglavi orel, trepetá perut li tvoja širna, od bliskov, grómov in gorjá oslábljena, nemirna?

Ne trepetaj! Pod sabo glej junakov goste roje! Brez straha do sovražnih mej vrstijo se na boje.

Na polje ran in smrtnih srag mrtvaško mesec sveti, a z dnevom v solncu slavnih zmag, blesté se bajoneti.

3.

Naš junak goji ljubezen, svet enake ne pozna. V borbi zate je žezezen, blag in krotak pa doma.

Ne trepeče, ko prodira čez peneči Soče val, smrt prezira, ko umira v grobu groznem kraških skal.

Predno pa ga smrt zagrne in zatisne mu oči, tja spomni se mu povrne, kjer najdražje mu živi.

Gleda še nebo domače, znani gózdíč, hrib in dol. Z ženo in z otroci plače, rad bi jim olajšal bol. — — —

Željo čuj umirajočih Ti, ki blag si in čuteč: »Dosti je solzá pekočih, ran in bóli je preveč!

Tebi, cesar, zarja slave naj rodi se iz krvi! Srečo proste očetnjave z néba gledamo naj mila

Maksimalisti se gibljejo. — Stavka železničarjev.

Petrograd, 2. novembra. (K. u.) Z oziranjem na trdovratne vesti o predstoječi oboroženi akciji maksimalistov je petrogradski vojaški guverner izdal izvanredne odredbe, da se vzdrži mir. Ukazal je garniziji, naj civilnim oblastem in milici krepko pomaga in z vso silo prepreči vsako demonstracijo.

Državni pravdnik kijevskega sodišča je vladu obvestil, da rada in glavno tajništvo Ukrajine tvori posebno armado ukrajinskih kozakov.

Uslužbenci transbajkalske železnice in amurske železnice so pričeli stavkati.

Stavka grobokopov.

Moskva, 2. (K. u.) Tu je izbruhnila stavka grobokopov.

V Italijanskem ujetništvu.

»Oesterr.-ung. Kriegskorrespondenz« prinaša iz dnevnika zamenjanega vojnega ujetnika:

Bilo je mračno, deževno, zelo mrzlo decembersko jutro, ko smo z malo lokalno železnico v nešteti ovinkih lezli po apeninskih dolinah navzgor. Na kolodvoru nas je sprejel taborski častnik, nas z boječo naglico stlačil v kočijo in prisedel k nam. Med vožnjo, ki je trajala precej časa, smo se skušali nekoliko orientirati o razmerah v taboru. Tabor je bil star kapucinski samostan koncem vasi, določen samo za častnike. Najbolj nas je zanimalo, da-li bomo mogli končno vsaj tam podnevi na zrak. Značilen je bil poročnikov odgovor: »Mi svojih ujetnikov ne zapiramo kakor Avstrija.« Pač nismo bili tako hermetično zaprti kakor v bolnišnici in mislili smo, da smo v paradizu, ko smo videli, da neznosna straža ne stoji v sobi (stala je zato na stopnicah) in ko smo se smeli celo po cele ure gibati na majčkem, visoko obzidanem in omreženem dvorišču.

Toda misel, da nismo zaprti, nam vendar ni prišla. Za težkimi zamreženimi vrati nas je sprejel taborski poveljnik, major Pisanti, in nam nato v pisarni s pomočjo tolmača prebral dolge, dolge predpise za vojne ujetnike; potem so nas vedli v sobo. Bili smo prvi v čisto novem, še-le napol urejenem taboru. Povsodi je še manjkalo najpotrebnejših predmetov, toda občeli so, da v kratkem vse uredijo: domani — domani — domani. A tega »jutri« ni bilo nikoli ni večina naših želja je ostala neizpolnjena do zadnjega.

Tako smo uprav tri mesece prosili za peč — ponoči smo imeli 10 stopinj mraza. Te peči neki ni hotelo in ni hotelo dovoliti divizijsko poveljstvo tako dolgo, dokler nismo dobili novega poveljnika, ki nam je povedal, da ta peč divizijskemu poveljstvu sploh ni mari. Ravno tako je bilo z našo prošnjo za lastno kuhinjo — menaža iz gostilne je bila zelo slaba in je požrla skoraj vse naše prejeme, ravno tako z dovoljenjem za izprehode, z uvedbo pravilnega računanja naših izdatkov (denar so nam bili seveda pobrali), ravno tako z vsakim, tudi najmanjšim nakupom — vse, vse je prepovedala »divizija«, v resnici pa taborski poveljnik. Leta ni bil le mehek vosek v roki svojih častnikov in tolmača-desetnika, marveč se je bal tudi neke višje avtoritete; s tamkajšnjega karabinierskega poveljstva sta vsak dan prihajala v tabor desetnik in en mož, ki sta imela pač nalogo, da nadzirata gospoda majorja. Trojico nas častnikov so neoprestano stražili.

Zjutraj ob 7. uri nas je zbudil službojoči častnik; nato smo prezebajoči in lačni v naših lahkih oblekah, ki smo jih imeli še iz bolnišnice, letali okoli do 11. ure. Kosilo je smelo trajati tri četrt ure, namizne nože so nam dali le v navzočnosti nadzorovalnega častnika; potem smo prezabili in stradali do ravno tako »obile« večerje ob 5. uri; ob pol 9. uri je moralo biti vse v postelji in luč ugasnjena. Vsekakor tudi ponoči ni manjkalo zabave. Če so nas že podnevi večkrat prešteli (štelo tri je za Italijane težka reč), je bilo tembolj potrebno, da so nas tudi ponoči po trikrat, štirikrat zbudili in smo morali svojo navzočnost potrditi s podpisom. Samo tisti, ki je bil kdaj v ujetništvu, ve, kaj se pravi ujetniku ukrasti večji del spanja, v katerem edinem je njegova tolažba: pozabljenje. Tudi »sprehodi« na dvorišču so bili zelo omejeni. Vsak trenutek si moral pričakovati, da se straža brez vsake utemeljitve s teatralno kretnjo postavi pred nas in nas za naperjeno puško tira nazaj v sobo.

Ker »divizija« na noben način ni dovolila izprehodov izven tabora, so nam obljubili povečati edino dvorišče. To se je tudi zgodilo, ko nas je bilo skupaj že 86 častnikov ter smo se le s težavo prerivali po ozkem prostoru; toda povečanje se je izvršilo v navpični smeri, navzgor. Donesni zidovi, trikratne, 5 metrov visoke, tik ob poslopju zgrajene žične ovire s kraguljčki na vrhu, za njimi tesna stražna veriga — za vsem tem je snivalo malo

četverokotno poslopje s svojimi zamreženimi okni in težkimi, zaklenjenimi vrati pravcato Trnolično spanje.

Pred Sv. dnevom sta dospela iz Chietov dva naša sotrpina. Seveda nismo Božiča v nobenem oziru slovesno obhajali; dnevni red je bil kakor običajno: nadzorovanje, krmljenje in zgodaj spat.

Ko sem italijanskemu nadzorovalnemu častniku pripomnil, da ko bi se dalo še kaj poslabšati, bi morali prihodnji Božič obhajati v ječi, je napravil zelo resen obraz. Vsi so bili trdno prepričani, da nobena država ne postopa tako dobro s svojimi ujetniki kakor Italija. Te opazke mi dolgo ni mogel pozabiti — in še-le pozneje sem izvedel, da sem tukaj le slučajno smuknil mimo težke ječe, ki bi bila uredila mojo primero. Malo dni nato je dospelo iz bolnice devet tovarišev: pet iz St. Marie, štirje iz Porticev. Prvi so imeli prav križevi pot za seboj. Med vožnjo (seveda v 3. razredu in močno stražo) so jim pravili, da pridejo v tabor, kjer je zbranih že 500 ujetih avstrijskih častnikov; nemalo so se čudili, ko so našli le pet častnikov. Pa take majhne računske pomote v Italiji ne štejejo; to se je videlo, če je »Corriere della Sera« ali »Giornale d'Italia« naznanil število ujetnikov, ki se je potem od dne do dne zmanjševalo. Denarja seveda nihče ni dobil, uniforme in perilo je bilo v dokaj dvomljivem stanju; tedaj nam je dovolilo poveljstvo na zaostalo plačo sijajen kredit: 12 lir za vsakega častnika. Trgovci v kraju so znali stvar urediti tako, da smo za to »vsoto« kupili kolikor najmanj mogoče. Ker so bili med nami tudi nadporočniki, se je zdel italijanskim častnikom (sami poročniki) skrajni čas, da nam pokažejo svojo premoč. Med predpisi za vojne ujetnike je tudi čudna določba, da mora vsak ujeti avstrijski častnik skazovati vsakemu italijanskemu častniku — ne glede na čin — spoštovanje in pokorščino, to se pravi: vsak avstrijski častnik, tudi štabni, mora vsakega 18 letnega italijanskega poročnika (to postaneš v Italiji po enomesečni poizkusni službi) v naprej pozdraviti in stati v pozoru. In na tem predpisu so laški častniki vstrajali z vsem tiranstvom. Ugovori z naše strani niso koristili.

»Ne vemo, kako da vedno govorite o činu; saj vendar niste častniki, marveč ujetniki.« To je bil navadni odgovor ali pa: »Avstrijski častniki ne poznajo discipline; naučiti jih moramo mi.« Pogled z okna bi bil širokoustneža lahko poučil, da bi veliko boljše storili, ako bi navadili discipline svoje častnike in moštvo. V Avstriji je pa nemogoče, da bi nižji rekel višjemu, ki ga je ukoril: »Ne razburjajte se, utegnili bi vam škodovati.« — kakor je to storil tolmač-desetnik nasproti taborskemu poveljniku; ali da bi se vojak bahal nasproti sovražnemu častniku, da se je branil iti na juriš, častnik ga v to ni mogel »pregovoriti« (tako smo slišali v Chietu). Ali dogodbice, kakor smo jih doživeli v bolnišnici v St. Maria, kjer je rekel tolmač povodom izplačila poslujočemu računskemu nadporočniku nasproti vojnim ujetnikom: »Saj vam povem, ta človek je osel, ki ne bi bil dober niti za pomivanje tal.« Ali da bi moštvo iz strelskega jarka (bilo je ob Soči) ploskalo svojemu častniku, ki je edini skočil na plano na juriš itd. itd. Takih primerov »discipline« v italijanski armadi bi se dalo navesti še nebroj.

Iz seje mestne aprovizacije.

Občina Vič je prosila mestnega župana, da bi odslej mestna aprovizacija preskrbovala, poleg moke in kruha, občane tudi z vsemi drugimi aprovizacijskimi živili. Predvsem bi prišel v poštev krompir in mast. Tako velike odgovornosti pa mestna aprovizacija nikakor prevzeti ne more, posebno če se pomisli, da bodo za Vičem prišle tudi druge okoliške občine in se na ta način priklopilo aprovizaciji še čez 10.000 prebivalcev. Aprovizacija nima namreč prav nobenega zagotovila, da bo prejela z novimi bremenitvi več živil za razdelitev. Vodstvo mestne aprovizacije se je obrnilo do k. r. deželne vlade, če lahko poda garancije glede preskrbe novih tisočev prebivalstva s tem, da bo mestni aprovizaciji nakazanih tudi večje množine živil. Deželna vlada ni mogla podati nobenih garancij. Mestna aprovizacija bi zato morala računati le z novimi tisoči lačnih žolodcev, živil pa zato ne bi imela prav nič več v zalogi, kot do sedaj. Mestna občina zato tudi ne more obremeniti svoje aprovizacije, da bi prevzela okoliške občine. Če občina Vič ne more voditi lastne aprovizacije in preskrbeti svoje občane z živili, je zadeva ljubljanskega okrajnega glavarstva, da poseže vmes in skliče posebno aprovizacijsko komisijo, ki bo vodila okoliško aprovizacijo. Okoliško aprovizacijsko komisijo bo gotovo prav rada podpirala po možnosti tudi mestna aprovizacija. Več aprovizacija stori ne more, če hoče varovati interese mestnega prebivalstva, ki so že itak zelo težko prizadeti vsled nerednih dovozov najpotrebnejših živil.

Na močne izkaznice se za enkrat ne more razdeljevati nobene moke. Ka-

kor hitro pridejo obljubljene pošiljatve moke za kuho, se takoj prične z razdelitvijo.

Krušne moke tudi ni. Peki, kakor tudi mestna pekarna imajo na razpolago še za tri dni moke za kruh in če ne pride obljubljena moka, bo Ljubljana četrty dan brez kruha. Že deset dni pričakuje mestna aprovizacija iz Kranja 5 vagonov moke. Vsled transportnih ovir je pa moka na poti nekje zastala in se niti ne ve ne, kje stoji pravzaprav vagoni. Mestna aprovizacija je ponovno opozorila vse v poštev prihajajoče faktorje, kakšna nevarnost preti Ljubljani, če ne pridejo takoj večji dovozi moke. Ponovno se je tudi v javnosti razpravljalo resnost položaja. Do danes so vsa prizadevanja vodstva mestne aprovizacije ostala brezuspešna in res je nevarnost pred durmi, da bo Ljubljana brez kruha. Mestna aprovizacija odločno odklanja vsako odgovornost za posledice, ki znajo nastati, če se bo prebivalstvu, četudi samo za nekaj dni odvzel oni bori kruhek, katerega ima danes. Čudno je pa vendarle eno, da ni z nobenega mesta slišati, da bi bilo že danes brez kruha, dočim je Ljubljana zopet ono mesto, ki je prvo prizadeto in prikrajšano.

Ljubljanski peki so prosili mestno aprovizacijo, da izposluje zvišanje cen za kruh. Prošnja pekov je opravičena, če se pomisli, da se je režija pri peki kruha zelo podražila, drva so dražja in tudi cene neprimerno višje. Odsek zato sklence, priporočati c. kr. deželni vladi, da se zviša cena kruhu na 40 vinarjev za hleb. Pri tem se pa opozarja vse peke, da morajo peči natančno 70 dekagramov težke hlebe. Posebna aprovizacijska komisija se bo prepričala v vseh pekarnah, če se peče res zadostno težak kruh in prestopke kar najstrožje kaznovala. Občinstvo se tudi prosi, da takoj naznani mestni pritoževalnici, če bo opazilo, da kateri izmed pekov peče lažji kruh. Prinesti je s seboj na pritoževalni urad tudi vedno vzorec kruha, ker je drugače proti prodajalcu kruha nemogoče kazensko postopati.

Dosedaj je mestna aprovizacija še vendar dobivala po malem krompir, dočim je zadnji teden dovoz krompirja skoraj popolnoma ponehal. Kakor se je že večkrat povdarjalo, je glavna krivda, da ni krompirja, pri okrajnih glavarstvih, ki so popolnoma odpovedala z rekvizicijo. Kmetje po deželi so začeli v kar največjem obsegu prodajati repo in korenje. Kakor je mestni aprovizaciji po poročilih z dežele znano, nameravajo vsled visokih maksimalnih cen kmetje prodati domalega vso repo in korenje, dočim si bodo pridržali za krmenje živine krompir, ki ima danes v primeri z drugimi živili zelo nizko ceno. Sto in sto vagonov je šlo blaga iz dežele in naenkrat ne bomo samo brez repe in korenja, ampak tudi brez krompirja. Mestno prebivalstvo čakajo težki udarci. Vsled malomarnosti rekvizičnih organov ne bo prav kmalu nobenega izhoda več iz aprovizacijske mizerije. Vsa prizadevanja mestne aprovizacije, vsi klici stradalajočih ljudi, zadevajo na gluha ušesa in na faktorje, ki so brez razumevanja za ljudske potrebe.

Petroleja je prevzela mestna aprovizacija, oziroma ji ga je obljubljenega za tekoči mesec 74 sodov. Razdeliti bo mogoče na samske sobe po pol litra, na družine po 1 liter in na obrti po en in pol litra za cel mesec. Kar preostane petroleja, se ga bo razdelilo zavodom in uradom. Da so količine petroleja, katere se misli razdeliti, popolnoma nezadostne, je jasno.

Zadnji teden je bila mestna aprovizacija primorana, da je prenehala z razdeljevanjem premoga. Prišlo pa je zopet nekaj vagonov premoga, ki ga tekom prihodnjih dni mogoče razdeli aprovizacija najpotrebnejšim strankam po 50 kilogramov. Pri vseh razdelitvah premoga mestna aprovizacija opazi, da prosjačijo za premog tudi stranke, ki ga imajo dovolj v zalogi. Razni hišni gospodarji, ki prav dobro vedo, da ima stranka dovolj premoga, navzlic temu potrjujejo izjave, da je stranka brez premoga. Tako ravnanje je na vsak način brezvestno. Apelira se na poštenost gospodarjev, da ne izstavlajo strankam neresničnih potrdil. Skrajno krivično je, če so vsled grabežljivih manipulacij prikrajšani oni ljudje, ki nimajo niti toliko premoga na razpolago, da bi si lahko skuhal kosilo.

Primorske novice.

Župani evakuiranih občin. Piše se nam: »Slovenski Narod« z dne 31. oktobra t. l. je prinesel poročilo, da je odpotoval renški župan na Gorisko, da bo pomagal s svojo agilnostjo potrebam našega ljudstva. Vse prav in dobro, toda to poročilo se glasi tako, kot bi drugi župani evakuiranih občin držali križem roke in se niti ne zmenili za dobrobit svojih občinarjev. Resnici na ljubo bodi povedano, da so se župani evakuiranih občin takoj po osvojitvi Gorice obrnili do svojih političnih oblastev za potno dovoljenje, a do danes še čakajo rešitve. Etapno poveljstvo pač še vedno izdaja dovoljenja na pismeno vložene prošnje in na rešitev treba čakati čisto nad mesec dni. Kar je gorisko gla-

varstvo enemu županu dovolilo, z isto pravico pričakujejo tudi drugi dovoljenja, da stopijo čimprej na tla domače občine ter sestavijo načrt k obnovitvi Goriske.

Kako je v št. Petru pri Gorici. Od cerkve stoji le še ožgano zidovje, zvonik pa je še precej dobro ohranjen do lin. Med cerkvijo in kapelo božjega groba pa je napravljen ravno pod stopnicami vhod v kaverno. Nad vhomom kaverne je napis: Baterie bombardir. Cela vas je le kup razvalin. Vaški lipi je odbit vrh. Cesta v Vrtojbo je še precej dobra, ob nji pa so skopani prvi strelski jarki, ki so zavarovani z vrečami polne zemlje. Od grofove palače v Gorico vodi poljska železnica.

Zahvala goriških beguncev pred svetogorsko Materjo Božjo v Ljubljani. V ponedeljek dne 5. novembra ob pol 9. uri bode bral v franciskanski cerkvi pred svetogorsko Materjo Božjo preč. msgr. Severi svetomašo v zahvalo osvoboditve naše domovine. K udeležbi se vabijo vsi begunci. Posredovalnica za goriške begunce v Ljubljani, Dunajska cesta št. 38/I.

Goriški begunci naseljeni v Zg. Savinjski dolini okrog »Čevljarske zadruge« iz Mirna smo sprejeli vesti o naših sijajnih zmagah ob Soči z odkritosrčnim veseljem. Vse je bilo radostno, lica, oči in srca so dihalo ono nepopisno srečo, ki nam je bila že dolgo tuja. Sedaj bo kmalu konec begunstva in se bomo kmalu zopet greti v razkošnem našem solncu. Naše solnčno Goriško je zdaj zopet naše in ostane naše za vse čase! Ne bo nas pogoltni grabežljivi Italijan, temveč zedinjeni z našo jugoslovansko domovino bomo najtrdnjša straža ob naši Adriji! Da se Vsemogočnemu, ki je dal zmago našemu orožju, prisrčno zahvalimo, smo imeli v torek 30. okt. popoldne v samostanski cerkvi v Nazarih slovesni blagoslov z zahvalno pesmijo. Udeležba je bila kljub slabemu vremenu polnoštevila. Tudi precej domačinov je prihitelo z nami v cerkev. Ljudje so imeli res srčno potrebo, dati duška svoji globoki hvaležnosti.

Deželni glavar goriško-gradiščanski msgr. dr. Al. Faidutti, je daroval v spomin na smrt pokojnega g. dr. Jan. Ev. Kreka 100 K za goriške begunce in 100 K za ljubljanske reveže, za kar se mu »Posredovalnica« iskreno zahvaljuje.

Ladislav Zakotnik, k. u. k. Feldjäger-Baon št. 7. 3. komp., vojna pošta 369, išče naslov družine Franc Komel-a iz Bilj pri Gorici. Poizvedbe naj se pošiljajo na zgoraj navedeni naslov.

Ranjene goriške begunke. Goriška begunka Jožefa Rusjan, 66 let stara bivša trafikantinja v Mirnu, kot begunka stanujoča v Črnicah št. 124, je bila dne 29. septembra t. l. ranjena od laške granate v levo nogo, ko je bežala pred granatami iz vasi. Revici so morali amputirati nogo nekoliko nad kolonom. Istotam in ob isti priliki je bila tudi ranjena od laške granate v glavo in desno roko 20 let stara šivilja Justina Bone, begunka iz Solkana. Obe sta se dosedaj zdravili v neki vojaški bolnišnici, sedaj pa so ju prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

Nesreča dveh goriških beguncev. Avtomobil je povozil dne 27. t. m. dopoldne na poti iz Vižmarjev v št. Vid šest in pol leta starega begunka Marija Jarc, posestnikovega sina iz Vrtojbe, sedaj stanujočega v Vižmarjih št. 63, ter ga težko poškodoval. Deček je naslednji dan v ljubljanski deželni bolnišnici umrl. — Na žagi Edvarda Mesesnel na Viču, pri katerem služijo za pastirja, je dne 30. t. m. ponesrečil Edvard Ostroška, 11 let stari begunec iz Coljave iz sezanskega okraja. Ko se je preveč približal kolesu, ki goni žago, ga je zgrabilo za obleko ter vrtilo okoli, pri čemer si je zlomil levo roko in zadobil poškodbe na obeh nogah.

Tatinska služkinja. Gospej Emiliji Cilija v Trstu je ukradla njena služkinja 19-letna Elvira Pontini dragocenosti za 2500 kron. Takoj naslednji dan je okradena gospodinja naletela na nepošteno služkinjo na ulici, ki je zbežala. A gospa je tekla za njo in jo došla. Dekle je nato seglo v nedrje in izročilo gospej ukradeni briljantni prstan, vreden 1500 kron; o ostalih ukradenih dragocenostih ni hotela nič izdati. Dekleta so zaprli.

Ponarejanje izkaznic za živila v Trstu. Tržaška policija je odkrila zopet dve delavnici za ponarejanje izkaznic za kruh, sladkor, meso itd. Aretirali so veliko oseb.

— Umrla je v Studenem dne 28. oktobra t. l. begunka Katarina Markič, 20letna hči Franciška Markič iz Bat št. 136, okr. glavarstvo goriško. Priporoča se v molitev. Ni dočkala, da bi se bila vrnila na svoj dom.

— Umrl je v zasilni bolnišnici v Bukarešti po kratki bolezni v 19. letu svoje starosti kadetni aspirant četovodja Fr. Sket, sin gosp. dr. Ivana Sketa, odvetnika iz Gorice.

Naslovi beguncev. Družina Neže Hojak iz Pušlata št. 4 pri Čepovanu naznanja, da se je naselila v vasi Tušov dol 7, pošta Črnomelj, Dolenjsko. — Družina Renko iz Lokvi št. 8 stanuje v Selu pri Otovci 8, pošta Črnomelj, Dolenjsko.

— **Odlikovanje in povišanje.** Enoletnik Dušan Rybař, sin državnega poslanca dr. O. Rybařa, je odlikovan s srebrno hrabrostno svetinjo in je povišan v praporščaka.

— **V porušeni Brestovici.** Na dan Vseh svetih sem obiskal po dolgem času naš spodnji Kras. Mudil sem se v Brestovici. Bridkost in žalost vlada nad razvalinami naših domov. Komaj sem našel mesto, kjer je bila moja rojstna hiša. Samo dva mlinška kamna sta govorila, da je bil v Dolenji Brestovici št. 10 nekoč mlin. Gorenja Brestovica ni toliko prizadeta. Pač pa je Dolenja Brestovica en sam kup razvalin, tako da ni mogoče več najti sledov hiš. — Jožef Kačič.

— **Umrli je v tržaški bolnišnici** Josipina Doljak, vdova po And. Doljak iz Samotroča št. 2, občina Zgonik, stara 67 let. — V Trstu je umrla 28. oktobra begunka Ivana Jurca iz Volčjedrage na Krasu. Dva dni pozneje umrla je v bolnišnici tudi njena hči Justina. Omenjeni sta ravnokar došli iz begunskega taborišča v Steinklamu. Sedaj, ko se poraja prilika za povratek na domačo zemljo, ju je Bog poklical k sebi.

— **Avtomobil je povozil v Vižmarjih šestletnega begunskega dečka** Marijana Jarc in ga do smrti poškodoval. Deček je naslednji dan v deželni bolnišnici umrl.

Dnevne novice.

— **Visoka odlikovanja.** Cesar je maršala Franca barona Conrada pl. Hötendorfa imenoval za kanclerja vojaškega reda Marije Terezije. Načelniku generalnega štaba, generalu baronu Arz je izrazil najvišje pohvalno priznanje in mu osebno izročil dekoracijo. Načelniku operacijskega oddelka generalnemu majorju baronu Waldstätten je cesar podelil komanderski križ Leopoldovega reda z meči.

— **Najboljši odgovor grofu Barbotu.** Polnoštevilno zbrani odbor občine Predasel pri Kranju je v svoji seji dne 19. oktobra t. l. soglasno sprejel sledečo resolucijo: »Občinski odbor predaselški se v polni meri pridružuje izjavi združenih slovenskih strank z dne 15. septembra t. l. Najtopleje pozdravlja prizadevanje Sv. Očeta in našega cesarja, da se kar najprej mogoče sklene zaželeni mir in zahteva, da se izvede državnoopravno združenje Jugoslovancev pod habsburškim žezlom. Slede podpisi. Zupanstvo Predasel, dne 20. oktobra 1917. Zupan: Blaž Zabret. — Drugi del resolucije so sprejeli vsi odborniki v polnem umevanju položaja z velikim navdušenjem. Tako so na laž postavili besede, ki jih je govoril isti teden grof Barbo v avstrijskem državnem zboru, češ, da naš kmet ne občuti v sebi najmanjše zahteve po narodnem osamosvojenju.

— **Odlikovanja.** V drugič je dobil vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči ritmojster 12. ulanskega p. Pavel Glančnik. — Vojaški zaslužni križec 3. vrste z vojno dekoracijo sta dobila ritmojster 12. ulanskega p. Bogdan Divjak in poročnik 4. bos. herc. p. Albin Lajovic. — Ponovno Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila poročnik 28. polj. havb. p. Stanislav Javornik in poročnik 2. p. tir. ces. lovcev Alojzij Svetina. — Najvišje pohvalno priznanje z meči sta dobila poročnik 3. gor. top. p. Oton Pustovka in poročnik 28. polj. top. p. Pavel Lindtner.

— **Dr. Krekov grob v rožah in zelenju.** Dr. Krekov grob je bil ves v rožah in zelenju. Neštete množice so romale na kraj, kjer počiva telo največjega Jugoslovana in čaka dneva »Vstajenja«.

— **Padel je 24. oktobra na kraškem bojišču v napadalni koloni od sovražne krogle zadet občešpoštovani mladenič Franc Štefelin, 25letni sin posestnika** Jožefa Štefelin iz Sv. Križa nad Jesenicami, podomače Kopsarjev Francelj. Naj počiva v miru! Bridko prizadeti rodbini naše sožalje!

— **Iz srednješolske službe.** S 1. oktobrom t. l. so bili pomaknjeni v 3. činovni razred naslednji profesorji: dr. Frid. Hierth, Fran Watzl in Ivan Polović na državni gimnaziji v Kočevju, dr. Viktor Tiller in Karel Kunc na državni gimnaziji v Novem mestu, Alfred Eisenberg na realki v Ljubljani in Leopold Andrej na realki v Idriji.

— **Mariborski mestni svet denuncira Slovence.** V sredo se je vršila seja mariborskega mestnega sveta. Mariborski Nemci in Nemčurji so razkačeni. Odbor za oskrbo grobov padlih vojakov je poslal Mariborčanom nekaj slovensko-hrvaških tiskovin. To je dalo povod mariborskemu mestnemu svetu, da je inšceniral v javni seji gonjo proti Slovincem. Na predlog mestnega svetnika dr. Orosela je mestni svet sprejel resolucijo, v kateri denuncira po stari nemški navadi in protestira proti »poslovenjenju« Spodnje Štajerske. Poziva vlado, naj spremeni sedanji kurz. Ali mislijo mariborski Nemci, da je sedaj že prišel čas za take resolucije?

— **Starešina »Danice« dr. Janez Gogala padel.** Zopet bridka vest in sicer iz naših gora pri Bovcul Padel je na Vršiču starešina »Danice«, koncipist pri policiji

skem ravnateljstvu nadporočnik dr. Janez Gogala. To vest je sporočil težko ranjeni sluga dr. Gogalovej gospe!

— **Slomešek veteran umrl.** V odlični Prevolnikovi hiši v Mislinji je umrl 24. oktobra stari oče Jakob v 82. letu. Rajni je bil 12 let, torej gotovo zvesti služabnik nepozabnega škofa Slomeška, ki jih tudi on ni mogel pozabiti. Leta 1859. je posil veliko odgovornost pri selitvi škofovskega sedeža v Maribor in jim tudi služil do njih smrti. Potem si je poiskal dom v Šmartnem pri Slov. Gradcu, pozneje se je preselil v Mislinjo.

— **Za Krekov spomenik** so nabrali hrvaški deželni poslanci v Zagrebu med seboj 920 K.

— **Smrti nesreči.** Dne 26. oktobra se je 35letna posestnica Katarina Čop peljala z Jesenic domov na Dobravo. V bližini nemške šole je za vozom pridržal avtomobil. Konja sta se splasila, Katarina Čop je pa tako nesrečno padla z voza, da je bila takoj mrtva. Njen mož je že dve leti in pol pogrešan v vojski, sedem sirot žaluje ob krsti ponesrečene. — Dne 25. oktobra jutraj je šla gostinja Marija Komšak iz Krivčeva, okraj Kamnik, v Praprotno. Popoldne se je vračala domov in so jo pod Sv. Primožem videli iti po slabi in nevarni stezi. Ker ni prišla domov, jo je šel drugo jutro mož iskat. Po dolgem času je našel svojo ženo na Gozdu med skalami mrtvo.

— **Po smrti odlikovan.** Cesar je podelil pred sovražnikom padlemu poročniku 17. pešpolka Francu Kvasu v priznanje hrabrega zadržanja pred sovražnikom red železne krone 3. vrste z vojno dekoracijo in z meči.

— **Vič.** Dasi nam je kruta vojska pobrala že mnogo naših spretnih diletantov, vendar imamo še zmognih moči tudi za večjo vprizoritev. To se je pokazalo zadnjič pri predstavi »Krst pri Savici«. Pričakovali smo ocene o vprizoritvi te igre iz drugega peresa, zato o njenem uspehu nismo nič poročali. Zdaj pa podaja sodbo o njej občinstvo samo, ki splošno želi, da naj bi se ponovila. Tej želji se bo ustreglo prihodnjo nedeljo, dne 4. novembra ob 4. uri popoldne. Kdor je bil zadnjič zadržan, naj jutri ne zamudi lepe prilike. Sam se bo prepričal, kako lepo se je posrečilo našemu g. režiserju dramatizirati najlepše Prešernovo delo, pesem »Krst pri Savici«.

— **Odlikovanja v poštni službi.** Cesar je podelil nadpoštariju Frideriku Lah v Trstu zlat zaslužni križec s krono na traku hrabrostne svetinje; poštnemu asistentu Karlu Kumar pa zlat zaslužni križec na traku hrabrostne svetinje.

— **Izpremema imena.** Stajersko namestništvo je nadučitelju na nemški ljudski šoli v Ormožu Viljemu Hribar dovolilo izpremema družinskega imena v Hügler.

— **Slovenski fantje c. kr. pešpolka Cesarjevič št. 17** naznanjamo vsem, ki so za nas v skrbah, da smo na bojnem polju še vedno zdravi in dobre volje. Obenem pozdravljamo vse v domovini ter želimo: srečno svidenje! — Anton Zupanc, desetnik; Jožef Pamič, četovodja; Martin Pavšič, desetnik; Matija Zorko, desetnik; Fran Cuznar, poddeset.; Jožef Ozimek, poddeset.; Franc Pečjak, Martin Odar, Jurij Potočnik, Ivan Gaber, Ivan Nose, Ivan Grabnar, Anton Šikona, pešci.

— **V ruskem vojnem ujetništvu** je poštni asistent Alojzij Doljak.

Ljubljanske novice.

— **Današnji koncert v deželnem gledališču** povodom jutrišnjega godu Njegovega Veličanstva cesarja Karla, bo skoro gotovo popolnoma razprodan. Dobiti je le še nekaj sedežev. Drugega tudi ni bilo pričakovati, saj nastopi danes ljubljenska ljubljenska ljubljanskega občinstva gospa Irma Polakova iz Zagreba. Pa še neko drugo prijetno presenečenje čaka danes občinstvo. Ker je ravnateljstvo zagrebskega gledališča v zadnjem hipu moralo spreminjati repertoar in je g. Jastrževski zadržan, je s posebno ljubeznivostjo obljubila danes sodelovati koncertna in operna pevka gđ. Cirila Medved iz Gorice, ki danes prikrat nastopi pred našim občinstvom. Na klavirju spremlja ravnatelj zagrebske opere Nikola pl. Faller. Današnji večer v deželnem gledališču bo torej umetniški večer prve vrste. Začetek točno ob pol 9. uri. Natančni spored koncerta se bo doobival pri biljetarjih.

— **Iz šolske cesarske slavnosti.** Kar naj-slovesnejše sta obhajali god Nj. Veličanstva presvitelega cesarja Karla I. in praznovali sijajno zmago naših junaških armad prva in tretja mestna deska ljudska šola s slovesno službo božjo, ki jo je daroval c. kr. deželni šolski nadzornik, preč. gosp. dr. Mihael Opeka. Slovesne svete maše v cerkvi presv. Srca Jezusovega ob 9. uri se je poleg mnogobrajne šolske mladine obeh šol udeležil tudi c. kr. okrajni šolski nadzornik Fr. Lavtižar, celokupna učiteljska zbornica obeh šol in kateheta St. Legat in Ign. Zaplotnik. V svojem poljudnem slavnostnem cerkvenem nagovoru je gosp. dež. šol. nadzornik razvijal nastopne

misli. Veselo zahvalno službo božjo praznujemo. Sovražnik na jugu naše monarhije je pregnan s svete naše zemlje: vse je osvobojeno: Gorica, Sveta Gora, Soča, rekla, vse naše doline in višine — nezvesti Lah je vržen daleč daleč nazaj na laška tla, srti je, popolnoma poražen... Kakšno veselje za nas vse, za vsako avstrijsko srce, kakšno veselje zlasti za našega previtlega cesarja Karla I. Jutri obhaja presvitli cesar svoj god. Za vezilo mu je Bog poslal veselje ponosnih zmag... Bog ljubi dobrega vladarja. Zakaj? Zato ker je naš presvitli vladar Bogu nasproti mož žive vere in molitve, za svoje narode pa mož ljubezni in dela. Molitev in delo nas prikupjeta Bogu. Mladina moli in delaj! Zgodaj se tega uči, da boš znala v življenju! — Bog ljubi cesarja. Pa tudi mi ga ljubimo, ker je tako dober in blag, tako velik zgled molitve in dela. Danes se z njim radujemo. Zahvalno pesem pojemo za zmago in cesarska pesem bodi naša velika glasna skupna molitev zanj, za milo cesarico, za celo habsburško hišo! — Te Deum, zahvalna in cesarska pesem je zaključila velepomembno slavlje.

— **Iz ljubljanske občinske svet** ima redno javno sejo v torek, dne 6. novembra 1917 ob 6. uri zvečer v mestni dvorani.

— **Razobešanje zastav.** C. kr. deželno predsedništvo je odredilo, da naj se v proslavo zmag v Italiji razobešijo dne 5., 6. in 7. t. m. zastave. Dne 4. t. m. je pa god Njega Veličanstva cesarja Karla. Pričakujemo torej, da bo v Ljubljani pač težko najti hišo, s katere te dni ne bi plapolala zastava; saj večina gospodarjev ima že itak zastavo na hiši v proslavo zavzetja Gorice.

— **Iz koliko vojakov leži pokopanih pri Sv. Križu.** Izmed 5000 vojakov, ki so jih pokopali na pokopališču pri Sv. Križu, je bilo 70 izkopanih in prepeljanih v domači kraj. Torej je na ljubljanskem pokopališču pokopanih še 4930 vojakov.

— **Iz vodstva etapnega poveljstva v Ljubljani** je prevzel polkovnik Holik.

— **Iz povelja od nekega vojaškega trenskega voza** je bil dne 31. oktobra Edvard Ošaben, 5 let stari sin krojaškega pomočnika Edvarda, ki je sedaj pri vojakih, ko je šel iz otroškega vrtca po Zaloški cesti proti domu. Kolo mu je šlo čez glavo ter ga občutno ranilo. Matere, ne puščajte otrok brez spremstva po cestah, ko je toliko prometa povsod z najrazličnejšimi vozili!

— **Iz umrli so v Ljubljani:** Melhijor Arhar, mizar, 66 let. — Anica Dekleva, hči železniškega uslužbenca, 1 mesec. — Fr. Rode, čevljar, hiralec, 63 let. — Jera Šink, dnarica, 75 let. — Viktorija Pipan, posestnikova hči, begunka, 17 let. — Jurij Fokar, Karel Pusser, Andrej Kurelyszyn in Istvan Boczonavi, pešci.

— **Iz sladke repa.** Mestna aprovizacija ima še sladko repo. Prodaja jo po 40 vin, 1 kg in je daje približno 20 kg na osebo. S tem nudi družinam priliko, da dajo repo kisati. Gospodinj, ki še niso dobile zanj izkazil, naj se zgledajo v uradu mestne aprovizacije na Poljanski cesti št. 13.

— **Iz Meso na rumene izkaznice C.** Stranke, ki imajo rumene izkaznice C štev. 1—1300 prejmejo meso v ponedeljek, dne 5. novembra popoldne v cerkvi sv. Jožefa. Določeno je ta-le red: od 2. do 201 3. štev. 1—200, od pol 3. do 3. štev. 201—400, od 3. do pol 4. štev. 401—600, od pol 4. do 4. štev. 601—800, od 4. do pol 5. štev. 801 do 1000, od pol 5. do 5. štev. 1001—1200, od 5. do pol 6. štev. 1201—1300. 1 oseba dobi ¼ kg, 2 osebi ½ kg, 3 in 4 osebe ¾ kg, 5 in 6 oseb 1 kg, 7 in 8 oseb 1¼ kg, več oseb 1½ kg. Kilogram stane 2 kroni.

— **Iz šolske umetniške godbe** svira v nedeljo zvečer v kavarni »Evropa« v prid vdovam in sirotam padlih vojakov. Začetek ob pol 8. uri. Vstopnina 2 K.

— **Iz izkaznice za doječe in noseče matere** ter za otroke do 3. leta se bodo izdajale za stranke: II. okraja s črkami A do K dne 5. novembra; s črkami L do Z dne 6. novembra; III. okraja s črkami A do K dne 7. novembra; s črkami L do Z dne 8. novembra; IV. okraja s črkami A do K dne 9. novembra; L do Z dne 10. novembra; V. okraja s črkami A do K dne 12. novembra; L do Z dne 13. novembra; VI. okraja s črkami A do K dne 14. novembra; L do Z dne 15. novembra; VII. okraja s črkami A do K dne 16. novembra; L do Z dne 17. novembra; VIII. okraja s črkami A do K dne 19. novembra; L do Z dne 20. novembra; IX. okraja s črkami A do K dne 21. novembra; L do Z dne 22. novembra; I. okraja s črkami A do K dne 23. novembra; L do Z dne 24. novembra. Stranke se opozarjajo, naj se strogo drže tega ponovno objavljenega reda izdaje kart.

— **Iz Poroka.** Iz Viča poročajo: V torek se je v tukajšnji župni cerkvi poročil g. Stefan Mencinger, trgovec, z gđco. Anico Oblak. Bilo srečno!

— **Iz umrli so v Ljubljani:** Neža Vavpotič, 75 let. — Rudolf Volavčnik, rejenc, 6 dni. — Karol Šrbič, železniški uslužbenec 21 let. — Marij Jarc, posestnikov sin, 6

let. — Alojzija Valušnik, žena pasarskega pomočnika, 33 let. — Marija Spazier, zasebnica, 86 let. — Marijana Murovec, begunka, 87 let. — Marija Trpin, žena tovarniškega delavca, 62 let. — Ivana Bremšak, žena železniškega uslužbenca, 30 let.

— **Iz Popis živine.** Nekaj posestnikov še do danes ni prišlo popisat svoje živine, da si so bili z razglasom in z notico v časopisih v to pozvani. Te zamudnike opozarjamo, da brez odloga store svojo dolžnost.

— **Iz Begunske obleke.** Begunci, ki so pri mestnem magistratu prosili za obleko med 20. in 26. oktobrom, dobe nakaznice, ako se legitimirajo z razkaznicami o istovetnosti, v naslednjem redu: v ponedeljek, 5. novembra, stranke z začetnimi črkami A—G; v sredo, 7. novembra, stranke od H—L; v petek, 9. novembra, stranke od M—P, in v ponedeljek, 12. novembra, stranke od R—Z. Uradne ure so le od 10. do 12. ure popoldne. Obleka se oddaja vsak ponedeljek, sredo in petek od 2. do 5. ure popoldne pri deželni zalogi c. kr. deželne vlade (pri tvrdki R. Miklavc, Stritarjeva ulica 5, skozi vežo).

Gospodarske beležke.

— **Krompir za sorodnike pridelovalcev.**

Po odredbi, ki jo je izdal urad za ljudsko prehrano, smejo sedaj sorodniki pridelovalcev krompirja dobiti od le-teh največ 100 kg krompirja za celo leto in vsako osebo svoje družine. Dovoljenje za pošiljanje po železnici izdaja podružnica vojniškega prometnega zavoda (prevozno dovoljenje), v vseh drugih slučajih pa politična okrajna oblast. Dovoljenje je vezano na določen dan, do katerega se mora krompir vzeti. Dovoljenje se mora s potrdilom o oddanem krompirju najdalje v treh dneh vrniti politični okrajni oblasti. Prosi za to dovoljenje se mora s priporočeno vlogo, kateri se morajo priložiti vse izkaznice za krompir, na katere naj bi se dobil krompir. Priložiti se mora tudi potrdilo občine o številu oseb prosičeve družine in o sorodstvenem razmerju. Konečno je treba priložiti ovitek s 15vin znamko za odgovor. Pri oddanih izkaznicah za krompir se tedenski odrezek računa za 2 in pol krompirja.

— **Prosta prodaja krompirja tudi na Moravskem dovoljena.** Moravsko namestništvo je izposlovalo pri prehranjevalnem uradu polnomoč, potom katere si more vsako gospodinjstvo nakupiti krompir naravnost pri kmetu. Kot najvišja množina je dovoljeno za vsako osebo 100 kg. — Kako bi se pri nas na Kranjskem olajšalo prehranjevanje posebno pa še mestu Ljubljani, če bi tudi nam kaj takega dovolili. Kar je dovoljeno na Spodnjem Avstrijskem in Moravskem, to je še veliko bolj potrebno pri nas na Kranjskem posebno pa v Ljubljani, saj so naše oblasti v vprašanju krompirja dokazale že večkrat svojo popolno nesposobnost.

— **Vodilne cene za med.** C. kr. osrednja komisija za določanje cen je s sklepom z dne 27. oktobra določila za med naslednje vodilne cene: Iztrčan med, če ga prodaja producent, kilogram 8 K, stlačen med 5 K 50 vin., slabši med 4 K; pri prodaji potom trgovca: iztrčan med 10 K, stlačen med 6 K 50 vin., slabši med 5 K.

Neoficielni mirovni razgovor v Svici?

Dunajski dopisnik lista »Hirap« objavljaja razgovor z neko osebnostjo, ki noče biti imenovana in ki se pravkar vrnila iz Švice. Ta je izjavila, da so se pred kratkim vršila v nekem švicarskem mestu posvetovalja med neoficijelnimi zastopniki entente in osrednjih velebil. Grof Goluhowski biva že del časa v Švici, dalje knez Bülow, ki stalno tam stanuje. Iz Pariza je došel kot zastopnik prejšnji predsednik republike Loubet. Pogajanja so se vršila pozno v noč, vendar se kljub vsem naporom ni posrečilo najti podlage za oficalno mirovno pogajanja. Napori zastopnikov osrednjih sil so se razbili ob trdovratnem stališču francoskih zastopnikov glede Alzacije-Lorene. Istočasno so se v Montreux sešli avstrijski, francoski in angleški zastopniki finančnega sveta. Z Dunaja je bilo navzočih več ravnateljev velikih bank. Pečali so se z gospodarskimi vprašanji. Avstrijski delegati so šli pozneje v Berlin, da tam poročajo. Tekom gospodarskih posvetovalj je prodrlo mnenje, da se po vojski ne bo nadaljevala gospodarska vojska, ker je ententa v gotovem oziru navezana na Avstrijo.

Bolgarija v vojski.

Sofija, 2. novembra. Uradno:

Na macedonskem bojišču so poizkušali francoski oddelki napasti naše postojanke med Dihovom in Beratin Dolom, odbili smo jih z velikimi izgubami. Z ognjem smo vrgli več močnih poizvedovalnih sovražnih oddelkov, ki so se bližali našim postojankam med jeziri pri Dobropolju pri spodnji Strumi.

G. in kr. povelstvo trenske skupine 88.

Ljudska posojilnica reg. zadruga z nem. zavezo v Ljubljani sprejema prijave na sedmo 5 1/2 % avstrijsko vojno posojilo

po objavljenih pogojih, tako da stane nominalnih K 100.—:

I. davka prosto 5 1/2 % amortizacijsko državno posojilo K 92.—. II. davka prosto 5 1/2 % dne 1. avgusta 1923 vračljive državne zakladnice K 94.—.

Vrednostni papirji avstrijskega vojnega posojila se sprejmejo v brezplačno shrambo in upravo.

Razpisuje se služba organista in cerkovnika

Ponudbe do 1. decembra na:
župni urad Strmec nad Vrbo. (Koroško)

Razpisana je služba organista in cerkvenika

Kje, pove upravnistvo Slovenca pod št. 2824.

Iščem krojaškega pomočnika

za boljše in stalno delo.

IVAN STUPICA, krojaški mojster, DOB pri Domžalah.

Lepa meblovana soba

z 2 posteljama se takoj odda stalni stranki.

Spod. SIŠKA, Planinska cesta 289. (Nova hiša.)

Več sto kg jabolk

lepih, obranih, prvovrstnih
je na prodaj pri gospej Janežič, posestvo, Mlinše, pošta Medija - Iziake.

Kontrolne blagajne

Nakup, prodaja, zamenja po kulantnih pogojih pri National-Reg. s rier-Kassen G. m. b. H. Wien VII. Siebensterng. 31.

Radi začasne zatvoritve trgovine se odda v nadaljnji pouč, zdrav in čvrst

učenec

že z dveletno učno dobo, v trgovino s specerijskim in mešanim blagom v mestu ali na deželi. Natančnejša pojasnila od 9-11 ure dopoldan Ljubljana, Vodnikov trg 2.

Vabilo

k

rednemu občnemu zboru gremija trgovcev v Ljubljani

ki se bo vršil dne 18. novembra 1917 ob devetih dopoldne v mali dvorani Mestnega doma.

Dnevni red:

1. Pozdrav načelnikov.
2. Računski zaključek.
3. Proračun za leto 1917.
4. Volitve.
5. Raznosterosti.

K polnoštevilni vdeležbi vabi nujno odbor.

F. BATJEL (prej v Gorici) Ljubljana, Stari trg št. 28
Moška in ženska dvokolesa še s staro pnevmatiko, šivalni in pisalni stroji, gramofoni, električne žepne svetilke - Na boljše baterije. Posebno nizke cene za preprodajalce. 1775
Mehanična delavnica na Siarom trgu 11

Kupim posestvo

obstoječe iz hiše, hleva za peto živine, ter obdelane zemlje vsaj 5 oralov, v bližini Ljubljane, a ne več kot do 5 km oddaljeno.

Pismene ponudbe na: Rebew, Ljubljana, Prečna ulica 8.

Radi pomanjkanja krme se preda breja

koza

dobre vrste. Poižve se: Glince, Vrta ul. 67 pri Ljubljani.

Sprejme se več

zidarjev, tesarjev in mizarjev,

zidarji in mizarji proti plači od 90 h naprej, in tesarji od 1 K naprej od ure. Delo je trajno v Ljubljani pri barakah. Vpraša se: FLORIJA STRAUSS, Sv. Petra cesta 23.

Oddaja lova.

Meštanska korporacija v Kamniku (Kranjsko) daje v najem prosti lastni lov v Kamniški Bistrici v Kamniških planinah v približnem obsegu 4500 hektarjev. V tem lovu nahaja se med drugim največ stalno naseljenih divjih koz.

Lov se oddaja za 10letno dobo od 1. januarja 1918.

Lovske hiše, stanovanje za lovsko osobe, hlevi ter lovsko osobe na razpolago. Mesto Kamnik je 24 km oddaljeno od Ljubljane in lovišče od mesta Kamnika 5 km, kamor se pride po lepih ravnih voznih cestah. Pojasnila o lovskih najemnih pogojih in dr. daje upravnistvo meštanske korporacije v Kamniku, kjer se imajo vložiti najkasneje do 30. novembra 1917 obvezne ponudbe, ki morajo biti opremljene z 10 % vadijem ponudbe svote.

Kamnik (Kranjsko), dne 29. vinotoka 1917.

2797 (2)

Podpisani denarni zavodi sprejemajo prijave na

VIL AVSTRIJSKO VOJNO POSOJILO

po originalnih pogojih in sicer:

I. 5 1/2 % davka prosto amortizacijsko državno posojilo po K 92.50 odštevši 1/2 % bonifikacije netto K 92.—

II. 5 1/2 % davka prosto 1/100. 1926 povračljive državne zakladnice po K 94.50 odštevši 1/2 % bonifikacije netto K 94.—

in dajejo radevolje vsa tozadevna pojasnila.

Podružnica c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Ljubljani.

Ljubljanska kreditna banka.

C. kr. priv. splošna prometna banka podružnica v Ljubljani.

Češka industrija na banka podružnica v Ljubljani.

Jadranska banka podružnica v Ljubljani.

Ilirska banka.